

De duobus problematis circa nauigant.
DI ARTEM PETRINONI
SALACIENSIS LIBER VNVS.

Rincipio igitur ita rem se habere in uniuersum, quemadmodum quibusdam in locis Martinus Alphonsus sedprehendisse ait, accipiamus oportet. Vbicunque nempe simus exoriri Solem ad Lestem, occidere aut ad Oestem, cum æquinoctialia puncta ingreditur. Ducta enim per horizontis centrum recta linea meridiana, uelut docuit Vitruuius, si super ea ab ipso centro in eodem plano rectam lineam ad rectos angulos excitaueris, ipse circulus horizontis his duabus rectis lineis in quadrantes diuisus erit. Quarum prior que meridiana est rumbus, est Septentrio nis et Austri, posterior uero rumbus Lestis atque Oestis Hispаниcè dici solet. Hoc autem repræsentat nauticum illud instrumentum, quod uulgò acum appellant, & quævis eius imago in nautarum planisphærio depicta. Quoniam uero ex circulis parallelis solus æquinoctialis est, qui una cum meridiano horizontem in quadrantes secare possit, quod accidere necesse est ijs circulis qui à Leste in Oestem producuntur, nullus idcirco præter Äquatorē parallelus Lestis & Oestis rūbus esse potest. Sed circum quendam maximum cœlestis sphæræ intelligemus, meridianum in uerticali punto ad rectos angulos secantem, & per horizontis atque æquinoctialis intersectiones uenientem, quæ ortus & occasus æquinoctiales dicuntur. Erit profecta recta illa linea Lestis & Oestis communis sectio plani huius uerticalis circuli atque plani horizontis: quod ex undecimo libro elementorum Euclidis facile potest ostendi. Si quis igitur eandem Lestis & Oestis lineam sequutus fuerit, quandiu recta proceferit, tandem in ipso uerticali circulo erit ortus atque occasus æquinoctialis: uer tex etiam sub eiusdem circuli circumferentia uersabitur. Quod si de uero illo horizonte ageremus, qui ex maximis circulis sphæræ est, unam tantum rectam lineam Lestis atque Oestis affirmaremus esse, namque recta horizonti communem, in qua certè communis sectio fit omnium horizontum cum uerticalibus. Cæterum est alius horizon qui à nobis usurpatur, per superficiem terræ transiens, non per centrum, uero illi cœtralique horizonti parallelus, ab eoque parum distans, quippe qui coeli ferè dīmidium nobis ostendat. In huiusmodi itaque horizonte habet unusquisque locus propriam sibi peculiaremque Lestis & Oestis lineam, in ortum atque occasum Solis æquinoctialem utrinque productam.

Sed quamuis prædictus circulus maximus uerticalisque Lestis & Oestis